

Teuvan kunnan hyvinvointikertomus 2018

Khall 4.2.2019 § 21
Kvalt 4.3.2019 § 6

Dokumentin sisältö

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA 2018

....1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS JA ELINVOIMA

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

NUORET JA NUORET AIKUISET

TYÖIKÄISET

IKÄIHMISET

KAIKKI IKÄRYHMÄT

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2019

....2 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

....3 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

....4 Hyvinvointisuunnitelma

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

....5 Kertomuksen laatijat

OSA I VÄESTÖN HYVINVOINNIN TILA 2018

JOHDANTO

Hyvinvointikertomus on kunnan hyvinvointijohtamisen työväline ja poliittisen päätöksenteon tuki, joka toimii kunnan strategiatyön sekä toiminnan ja talouden suunnittelun yhtenä perustana. Käytännössä hyvinvointikertomus on ymmärrettävään muotoon kirjoitettu tiivis asiakirja, joka valmistellaan kunnan eri hallinnonalojen asiantuntijoiden yhteistyönä.

Kuntalaki edellyttää kunnilta asukkaiden hyvinvoinnin edistämistä. Hyvinvointikertomus tukee tätä tehtävää tarjoamalla työvälineen hyvinvointitarpeiden kartoittamiseen, hyvinvoinnin edistämisen suunnitelman tekemiseen sekä saavutusten ja toteutettujen toimenpiteiden arviointiin. Terveystieteidenlaki velvoittaa kuntia tekemään hyvinvointikertomuksen. Lain pykälässä 12 todetaan, että kunnanvaltuustolle on kerran valtuustokaudessa valmisteltava laaja hyvinvointikertomus ja kuntalaisten terveydestä ja hyvinvoinnista sekä toteutetuista toimenpiteistä on raportoitava valtuustolle vuosittain.

Hyvinvointityöryhmä on analysoinut kunnan hyvinvointi-indikaattoreista saatavaa tietoa sekä niiden perusteella ja muun olemassa olevan tiedon perusteella laatinut valtuustokaudelle suunnitelman tavoitteista sekä toimenpiteistä ja niihin tarvittavista resursseista. Valituilla mittareilla pyritään osoittamaan vaikuttavuutta. Tässä vuoden 2018 kertomuksessa hyvinvointitietoa analysoidaan vuosittaisen raportoinnin näkökulmasta.

Vertailukunniksi hyvinvointikertomukseen on otettu 2000-5999 asukkaan kuntien keskiarvot sekä Sastamala, Suupohjan seutukunta ja Ähtäri. Kunnan hyvinvointitietoja on verrattu myös Etelä-Pohjanmaan ja koko maan tietoihin.

1 Indikaattorien ja muun tiedon osoittama hyvinvointi

TALOUS JA ELINVOIMA

Teuvan kunnan vuoden 2017 tilinpäätöksessä tulos oli 0,74 milj. euroa, mikä oli 2,7 milj. euroa parempi kuin edellisenä vuonna. Edellisen kerran Teuvan kunnan tulos oli ollut ylijäämäinen vuoden 2009 tilinpäätöksessä. Vuosikate oli 2,14 milj. euroa. Taseeseen kertynyt alijäämä laski 5,03 milj. euroon.

Vuonna 2017 sosiaali- ja terveysmenot laskivat 3,7 prosenttia 21,99 milj. euroon. Verotuloja kertyi 16,83 milj. euroa, mikä oli 0,5 milj. euroa enemmän kuin edellisenä vuonna 2016. Valtionosuuksia maksettiin 18,66 milj. euroa. Edelliseen vuoteen 2016 verrattuna nousua oli noin 0,4 milj. euroa.

Vuoden 2019 talousarviossa toimintamenojen arvioidaan olevan noin 32 miljoonaa euroa. Niiden arvioidaan laskevan 1,67 prosenttia vuoden 2018 talousarviosta. Toimintatuloarvio on noin 3,9 miljoonaa euroa, jossa on laskua vuoden 2018 talousarvioon nähden 4,37 prosenttia. Vuoden 2019 tuloksen arvioidaan olevan noin 0,6 miljoonaa euroa ylijäämäinen. Talousarvioluvut sosiaali- ja terveydenhuollon osalta menot pienevät 0,7 miljoonaa euroa. Rankka karsinta Suupohjan

peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän budjettia laadittaessa tosin sisältää omat riskinsä toteutusvaiheessa.

Vuoden 2017 lopussa kunnanvaltuuston hyväksymän talouden tasapainottamisohjelman täytäntöönpano jatkuu myös vuonna 2019 täysimääräisenä. Kunta on velkaantunut voimakkaasti. Vuoden 2017 tilinpäätöksessä asukasta kohden laskettu velan määrä oli 4 831 euroa.

Kunnan väestökehitys on laskeva. Vuoden 2018 alussa Teuvalla asui 5 269 kuntalaista. Syyskuun loppuun mennessä väkiluku oli laskenut 89 hengellä. Yhtenä syynä laskevaan väestökehitykseen on ollut kuntien välisen nettomuuton negatiivisuus. Toisena syynä on ollut kuolleiden määrä suhteessa syntyneisiin.

LAPSET, VARHAISNUORET JA LAPSIPERHEET

Teuvalla on kiinnitetty huomiota lasten, varhaisnuorten ja lapsiperheiden hyvinvointiin ja terveyteen liikunnan, ravitsemuksen ja omatoimisuuden tukemisella. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin mittareina on käytetty 4- ja 5- luokkalaisten ja 8- ja 9-luokkalaisten kouluterveyskyselyitä keväältä 2017 sekä koulujen terveydenhoitajien terveystarkastuksissa saamia tietoja. Kouluterveyskyselyjen ja terveystarkastusten mukaan teuvalaiset lapset ja nuoret kokevat pääosin olevansa terveitä ja hyvinvoivia.

Päihteiden käytössä ei ole merkittäviä muutoksia. Yhä useampi nuori on raitis, mutta ne jotka käyttävät, käyttävät riskimääriä etenkin alkoholia. Huumeisiin, kannabikseen ja muihin suhtautuminen on pääosin negatiivista. Tupakointi on yläkouluikäisten keskuudessa vähentynyt. Nuuskan käyttö lisääntyi hieman vuoden 2018 alkupuolella, mutta nuuskan saatavuuden nuoret kokevat tällä hetkellä melko huonoksi mikä on vähentänyt nuuskan käyttöä. Suupohjan ehkäisevän päihdetyön ryhmä järjesti syksyllä oppilaille ja huoltajille kokemusasiantuntijuuteen perustuvan luentosarjan.

Alakouluikäisten huolina nousee esiin lisääntyvä ylipaino. Ylipainoisten lasten painonhallinnan ja perheiden tukemiseen on pyritty löytämään keinoja. On tehty esimerkiksi lähetteitä keskussairaalaan lasten painopoliklinikalle. Ylipainoisten nuorten määrä on vuodesta 2013 pysynyt ennallaan ollen hieman alemmalla tasolla kuin samankokoisissa kunnissa tai maassa keskimäärin. Kouluterveyskyselyn mukaan vuodesta 2013 vuoteen 2017 hengästyttävää liikuntaa harrastavien nuorten määrä on jonkin verran laskenut.

Yläkouluikäisten parissa erityisinä huolina terveystarkastuksissa nousee esiin väsymys, unettomuus ja mielialan lasku. Suurin osa yläkouluikäisistä menee nukkumaan klo 23 tai sen jälkeen. Moni nuori kokee nukkuvansa riittävästi, mutta kertoo silti olevansa väsynyt koulupäivien ajan.

Uniaika alakoululaisilla on keskimäärin 9-10 tuntia. Ruutuaika on oppilaiden kertoman mukaan 2-5 tuntia päivässä. Monissa kodeissa on määriteltä peliaika, mutta monet oppilaat kertovat, että peliaikaa ei valvota. Älypuhelimien ja tablettien käyttö lisääntyy ja siitä johtuen tulevaisuudessa saamme odottaa likinäköisten lasten määrän kasvua. Uusissa tutkimuksissa todetaan silmän mykiön mukautuvan vain lähelle katsomiseen

Koulujen kiusaamisen ehkäisyssä on ryhmäyttämisen kautta vahvistettu jokaisen oppilaan tunnetta joukkoon kuulumisesta sekä lisätty heidän osallisuuttaan koulun arjen toiminnoissa ja tapahtumissa. Tammikuulle 2019 on valmisteltu Verso eli vertaissovittelijakoulutusta. Kouluterveyskyselyjen mukaan vuodesta 2011 lähtien oppilaiden kokemus koulukiusaamisesta on vähentynyt selkeästi ollen maan keskitasoa.

Yläkoululaisista suurin osa syö kouluruuan vähintään kolme kertaa viikossa, on myös niitä jotka eivät syö kouluruokaa ollenkaan. Suurin osa oppilaista syö kouluruuan joka päivä. Alakouluikäiset syövät kouluruuan, mutta huolta aiheuttaa se, että monella heistä aamupala jää syömättä tai aamiainen on liian kevyt. Kouluruokailun 70-vuotispäivää juhlistettiin marraskuussa. Tempausten ja keskusteluiden kautta vahvistetaan oppilaiden hyviä ruokailutottumuksia.

Opetushallitus on myöntänyt Yhtenäiskoululle vuodesta 2013 lukien rahoitusta kerhotoimintaan. Pääsääntöisesti rahoitusta on käytetty koulupäivän jälkeisten liikunta-, käsityö- ja musiikkikerhojen toimintaan.

Kahdeksaluokkalaiset ovat olleet mukana valtakunnallisessa Taidetestaajat-hankkeessa, joka on Suomen Kulttuurirahaston, Svenska kulturfondenin ja Suomen lastenkulttuurikeskusten liiton organisoima ja kustantama. Hanke tarjosi heille mahdollisuuden tutustua kahteen valmiiksi sovittuun vierailuun eli teatteriesitykseen Kauhajoella ja Tapiola- sinfonietta- konserttiin Helsingissä. Hankkeen tavoitteena on saada nuoret kokemaan sellaista taidetta, johon moni ei muuten saisi kosketusta.

Yhteisölliset oppilashuoltoryhmät ovat kokoontuneet syksystä saakka kerran kuukaudessa. Ryhmään kuuluvat terveydenhoitaja, kuraattori, rehtori, opettajajäseniä, huoltajien edustaja sekä oppilaiden edustajia. Ryhmän tavoitteena on lisätä koulujen hyvinvointia ja turvallisuutta sekä edistää viihtyvyyttä. Tärkeää on, että lapset ja nuoret tulevat kuulluksi heille tärkeissä koulun asioissa.

Syksyllä 2018 on alkanut nuorisopsykiatrian konsultointitiimi, jossa on mahdollista konsultoida yli 13-vuotiaiden nuorten mielenterveysasioissa matalalla kynnyksellä. Ryhmässä on mm. nuorisopsykiatrian, kouluterveydenhuollon, sosiaalitoimen sekä nuorisotoimen edustus.

Terveydenedistämisasiivisyys (TEA) perusopetuksessa kuvaa terveydenedistämisasiivisyyttä kunnan alueella sijaitsevilla peruskouluilla. Sen mukaan Teuvalla terveyden edistäminen koetaan tärkeämmäksi kuin Suupohjassa, Etelä-Pohjanmaalla tai koko maassa keskimäärin.

Teuvalla kolmannen sektorin toiminta on aktiivista ja monipuolista. Eri urheiluseurat järjestävät liikuntakerhoja ja -tapahtumia lapsille, nuorille ja perheille. Mannerheihin lastensuojeluliiton Teuvan paikallisyhdistys ylläpitää perhekahvilatoimintaa, sekä järjestää erilaisia tapahtumia perheille. Eri seurakunnat järjestävät päiväkerhoja, perhekerhoja ja nuorten tapahtumia. Teuvan yhteiskristillinen lapsityötiimi järjestää useamman kerran vuodessa Kids Action- tapahtumia 6-13 -vuotiailla.

3-5 -vuotiaista teuvalaislapsista n.72 % on varhaiskasvatuspalveluiden piirissä. Suupohjan seutukunnassa varhaiskasvatuspalveluiden piirissä on prosentuaalisesti hieman enemmän 3-5 -

vuotiaista lapsista. Maan keskiarvoon verrattuna varhaiskasvatuspalveluihin osallistuminen on Teuvalla suurempaa.

Teuvan kunta on ollut mukana maakunnallisessa Neuvokas perhe -hankkeessa, jossa on panostettu lapsiperheiden elintapaohjaukseen. Hanke on päättynyt vuoden 2018 lopussa. Hankkeessa oli mukana kunnan, LLKY:n ja kolmannen sektorin toimijoita. Eri tahoilla on tarkasteltu mm. ruokailua ja liikuntaa, sekä jaettu informaatiota perheille.

Liikunnallisen elämäntavan vahvistamiseksi varhaiskasvatukseen on haettu hankerahoitusta Aluehallintovirastolta. Päätös rahoituksesta tulee vuoden 2019 alkupuolella.

Lapsiperheet saavat kodinhoitoapua. Eri kunnissa on erilaisia järjestämistapoja, eikä yksittäisten palvelujen vertailu kuntien kesken kerro koko totuutta. Eri kunnissa voi olla panostettu muihin palveluihin asiakkaiden tarpeista ja toiveista johtuen.

Perusterveydenhuollon lastenneuvolan käynnit yhteensä / 1 000 0 - 7-vuotiaista - Indikaattorin mukaan käyntien määrä on vuodesta 2015 vuoteen 2017 jonkin verran kasvaneet.

Erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, lastenpsykiatria / 1 000 0 - 12-vuotiaista - vuodesta 2015 vuoteen 2017 lastenpsykiatrian avohoitokäynnit ovat lisääntyneet merkittävästi. Käyntejä on kuitenkin vähemmän kuin Etelä-Pohjanmaalla ja koko maassa keskimäärin. Muihin samankokoisiin kuntiin verrattuna käyntejä on enemmän.

Psykiatrian laitoshoidon hoitopäivät 0 - 16-vuotiailla / 1 000 vastaavanikäistä - laitoshoidon hoitopäiviä on Teuvalla tässä ikäluokassa vähemmän kuin Etelä-Pohjanmaalla tai koko maassa keskimäärin, mutta enemmän kuin Suupohjassa keskimäärin. Määrä on kasvanut vuodesta 2015 vuoteen 2017 jonkin verran.

Lastensuojelun avohuollollisten tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaita vuoden aikana, % vastaavanikäisestä väestöstä (THL) - Vuosien 2015-2017 välillä avohuollollisten tukitoimien määrä on ollut laskusuuntainen ollen vuonna 2017 jo pienempi kuin Etelä-Pohjanmaalla tai koko maassa keskimäärin.

NUORET JA NUORET AIKUISET

Teuvan kunnassa 1.6.2017 perustettu Nuorisovaltuusto toimi samalla kokoonpanolla aina vuoden 2018 loppuun asti. Nuorisovaltuusto on osallistunut aktiivisesti kunnan toimielinten kokouksiin, antanut lausuntoja sekä osallistunut tapahtumiin kuten Teuva150-tapahtumaan Teakille.

Nuorisopalvelut tavoittaa toiminnallaan pääsääntöisesti 13 - 18 vuotiaita nuoria vaikkakin toiminnassa on yhä enemmän alakouluikäisiä ja yläkouluikäiset ovat jääneet pois. Nuorisotilat on päihteetön ja turvallinen nuorten vapaa-ajanviettopaikka ja tiloissa on aina aikuinen ohjaaja paikalla.

Koulutuskuntayhtymän alla toimivan Trillan etsivä nuorisotyö auttaa ja etsii erityisen tuen tarpeessa olevia nuoria, esimerkiksi nuoria joilla ei ole koulutus- tai työpaikkaa. Etsivät jalkautuvat koululle ja nuorisotilaan ja pitävät Teuvalla taidepajaa nuorille aikuisille. Teuvalaisia asiakaskontakteja vuonna 2018 oli 2014, Trillan etsivä nuorisotyö kattaa koko Suupohjan alueen.

Teuvalla toimiva taidepaja on avoin kaikille 15-29 vuotiaille nuorille. Taidepajalla painotetaan työelämän pelisääntöjen toteutumista. Työelämän vaatimuksien muuttuessa taidepaja kehittää

myös arjen/ työajan hallintaa sekä esiintymistaitoja ja sosiaalisia taitoja. Taidepaja on hyvä kohtaamispaikka sellaisille nuorille, joita etsivä nuorisotyö ei tavoittaisi muualla. Myös etsivän nuorisotyön rooli siinä tapauksessa, kun henkilön pajajakso päättyy. Taidepaja on myös työtoimintaa niille nuorille, jotka eivät vielä ole valmiita työmarkkinoille/opiskelemaan. Taidepaja on avoin kaikille, kuka vaan voi halutessaan tulla toimintaan mukaan.

Liikenneturvallisuustyöryhmä pohtii n. kaksi kertaa vuoden aikana liikenneturvallisuuteen liittyviä tarpeita. Turvallinen liikkuminen pyritään takaamaan jatkuvalla tiestön ja yleisten alueiden kunnossapidon seurannalla. Liikenneturvallisuusviikko, liikenneoppitunnit ja -harjoitukset, mopokurssit ja heijastinkampanjat on kirjattu liikenneturvallisuustyön toimintasuunnitelmaan. Teuvalaisten lukioikäisiä tupakoitsijoita on nyt enemmän ja nuuskaa kohtaan lukiolaisten kiinnostus on vähäisempää vaikka moni on sitä nuorempana kokeillutkin. Nuorten mielestä nuuskan saatavuus on Teuvalla huono. Tämän ikäiset tupakoitsijat ovat pääsääntöisesti aloittaneet tupakoinnin jo yläkouluikäisenä.

Nuorten aikuisten ylipainoasioissa ei ole merkittävää muutosta, mutta suunta on parempaan, koska merkittävä ylipaino ja lihavuus on vähenemään päin. Päivittäin suositusten mukaan liikkuvia nuoria on vain kolmasosa ikäluokastaan.

Terveystarkastuksissa lukiolaisten kohdalla esille nousevat stressi ja nukahtamisvaikeudet sekä väsymys.

TYÖIKÄISET

Mielenterveysperusteisesti sv-päivärahaa saaneiden 25-64 vuotiaiden osuus/1000 vastaavaikäistä on noussut Teuvalla. Arvo on matalampi kuin E-P:llä ja koko maassa. Arvo on sama kuin Suupohjan seutukunnassa.

Työkyvyttömyyseläkettä saaneiden osuus vastaavasta ikäluokasta on hieman laskenut Teuvalla. Teuva sijoittuu Etelä-Pohjanmaan tason yläpuolelle ja alle Suupohjan seutukunnan arvojen. Valtakunnallisesti tarkasteltuna Teuvan luvut ovat valtakunnan arvojen yläpuolella. Kun tarkastellaan työkyvyttömyyden syitä tarkemmin selviää, että tuki- ja liikuntaelinten- sekä sidekudosten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien, % 16 - 64-vuotiaiden osuus, on pysynyt 2016 ja 2017 samalla tasolla. Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavien osuus on kasvanut. Verenkiertoelinten sairauksien vuoksi työkyvyttömyyseläkettä vastaavanikäisestä väestöstä saavien osuus on hiukan laskenut. Teuvalla ollaan em. syystä useammin eläkkeellä kuin Suupohjassa ja Etelä-Pohjanmaalla.

Sairauspäivärahaa saaneiden osuus ikäluokassa on ollut noususuunnassa. Teuva sijoittuu verrokkien keskiarvon paremmalle puolelle. Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen 25 - 64-vuotiaiden, % osuus vastaavanikäisestä väestöstä on kasvanut.

Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen osuus vastaavanikäistä väestöstä on Teuvalla v. 2017 ollut verrokkien pienin, vaikka kasvua on havaittavissa.

Indikaattoritiedot yllä tarkasteluvuosi 2017, koska 2018 tietoja ei ole.

Teuvalla on mahdollisuus opiskella kansalaisopistossa eri aiheisiin liittyviä kursseja. Opiskelijoita oli vuonna 2018 yhteensä 697, joista työllisiä oli 209 opiskelijaa ja päätoimisia opiskelijoita 60.

Työttömien työnhakijoiden määrä on laskenut. Työttömyysprosentti on ollut 11/2018 5,9. Työttömyysprosentti on alle Etelä-Pohjanmaan keskiarvon (6,6). Kunnat maksavat 50% 300 - 999 päivää työmarkkinatukea saaneiden työmarkkinatuesta ja 70 % 1000 päivää saaneiden työmarkkinatuesta. Kunnan maksama euromäärä on pienentynyt tosin, mutta niin paljon kuin työttömyysprosentin alenemisesta voisi olettaa. Aktivointisuunnitelmia on tehty yhdessä Te-toimen kanssa. Kunta on ostanut työttömille kuntouttavaa työtoimintaa palvelukeskus Trillasta ja Teuvalla toimii fyysisesti yksi Trillan pajoista; Teuvan paja. Kuntouttavaa työtoimintaa on ollut Suupohjan liikelaitoskuntayhtymän puolella Trillan lisäksi. Työllistymistä edistävän monialaisen yhteispalvelun palvelua (TYP) on ollut tarjolla työttömille. TYP:n toimintaan osallistuvat Te-toimisto, Kela ja kunta. Sosiaaliohjaaja ja Te-toimiston virkailija ottavat asiakkaan yhdessä vastaan, selvittävät asiakkaan palvelutarpeen, tekevät yhteisen suunnitelman, suunnitelmaa seurataan ja arvioidaan yhdessä. Vuonna 2017 on ollut 20 työttömien terveystarkastusta. Tarkastuksia on tehnyt 1 sairaanhoitaja ja hän tekee Teuvan lisäksi myös muiden LLKY:n alueen kuntien työttömien terveystarkastukset. Tarkastuksiin on ohjautettu TYP:stä, Te-toimistosta ja joku asiakas on hakeutunut itse tarkastukseen.

Aktiivimalli ei sisälly miltään osin kunnan toimintaan tai toiminnan vaikuttavuuden piiriin. Seuranta ja valvonta kuuluvat työttömyysetuuden maksajalle eli Kelalle ja työttömyyskassoille. Aktiivimalli ei ole muuttanut kuntien tehtäviä eikä se myöskään sisälly Työ- ja elinkeinopalveluiden toimenpiteiden ja seurannan piiriin, mistä johtuen siihen liittyviä tilastotietoja ei ole käytettävissä tässä kertomuksessa.

IKÄIHMISET

Keskeisiä painopistealueita ikääntyneiden palveluissa ovat olleet asiakkaiden yhdenvertaisuus, osallisuus, omatoimisuus, toimintakykyisyys ja kuntoutumisen tukeminen. Toiminnassa on painotettu ikääntyneiden kotona asumista ja sen edellyttämiä kuntouttavia toimenpiteitä panostamalla erityisesti arkikuntoutukseen toimintakykyä ylläpitävänä ja edistävänä toimintatapana. Tavoitteena on ollut, että vuoden 2018 loppuun mennessä yli 75 vuotta täyttäneistä vähintään 91,5 % asuu kotona. Asiakkaiden hyvää ja turvallista elämää on tuettu kunkin henkilön tarpeisiin sopeutetulla turvateknologialla, yhteisöllisyyttä edistävillä keinoilla sekä oikein kohdennetuilla palveluilla.

lääkkäiden henkilöiden yleinen ohjaus ja neuvonta, palveluista ja etuuksista tiedottaminen, palvelutarpeen arviointi, palveluista ja asiakasmaksuista päättäminen, palveluiden järjestäminen ja koordinointi on keskitetty asiakasohjausyksikkö IkäLuotsiin. Asiakas on voinut ottaa yhteyttä asiakasohjausyksikköön matalalla kynnyksellä. Kyseessä on yhden luukun periaate, eli asiakkaan yksi yhteydenotto on käynnistänyt prosessin. Peruseriaatteena toiminnassa on ollut asiakkaiden yhdenvertaisuus.

Palvelujen ensisijaisia toteuttamistapoja ovat olleet ennaltaehkäisevät palvelut (mm. neuvontapalvelut, seniorineuvontatoiminta, muistineuvolatoiminta, päivätoiminta, Kahvila Maitolaituri) sekä muut kotona asumista tukevat palvelut (intensiivisen kotihoidon jakso, kotihoito, kotikuntoutus, kotihoidon tukipalvelut, omaishoito, ikäihmisten perhehoito).

Omaishoitajien valmiutta toimia tehtävässään on tuettu käynnistämällä uusille omaishoitajille tarkoitettu valmennus LLKY:n omana toimintana. Omaishoitajien ja perhehoitajien hyvinvointi- ja terveystarkastukset ovat toteutuneet suunnitellusti. Tavoitteena on ollut omais- ja perhehoitajien hyvinvoinnin, terveyden ja toimintakyvyn arviointi, ylläpitäminen ja edistäminen sekä sairauksien ehkäiseminen ja tunnistaminen. Päähuomio on ollut omais- ja perhehoitajien jaksamisessa, tuen tarpeen tunnistamisessa ja kuormittumisen riskitekijöissä.

LLKY:n päivätoiminta on suunnattu ensisijaisesti kotona asuville kuntalaisille, joiden fyysinen, psyykkinen ja kognitiivinen sekä sosiaalinen toimintakyky on alentunut tai vaarassa alentua. Myös perhehoidon asukkailla on ollut mahdollisuus osallistua päivätoimintaan.

Seniorineuvonta-toimintaa on järjestetty maksuttomana ryhmämuotoisena palveluna, ryhmien vetäjinä ovat toimineet päivätoiminnan ohjaajat. Toiminta on tarkoitettu ikääntyneille 65 -vuotta täyttäneille, jotka eivät vielä ole säännöllisen palvelun piirissä. Tavoitteena on ollut auttaa ja tukea ikääntyviä edistämään terveyttään, hyvinvointiaan, toimintakykyään ja näin tukea heidän kotona asumistaan ja omatoimisuuttaan. Tavoitteena on ollut myös parantaa pitkäaikaissairauksien ennaltaehkäisyä ja hoitoa sekä ottaa asiakas mukaan oman hoidon suunnitteluun.

Seniorineuvontaryhmien kokoontumiset on suunniteltu keskeisten teemojen ympärille, jotka ovat ravinto, liikunta, terveys, lääke-hoito, ikääntyneille suunnatut palvelut ja sosiaaliturva. Kahvila Maitolaituri- toimintaa on järjestetty päivätoiminnan työntekijöiden vetämänä. Toiminta on ollut luonteeltaan ennaltaehkäisevää, asiakkaille maksutonta ryhmätoimintaa. Tavoitteena on asiakkaiden osallisuuden ja toimintakyvyn tukeminen. Kaatumistapaturmien ehkäisemiseksi Kahvila Maitolaiturin jokaisella kokoontumiskerralla järjestetään pieni jumppatuokio, ns. tasapainovartti.

Ikäihmisten vapaaehtoistoimintaa on kehitetty edelleen. LLKY:n vapaaehtoistyön koordinaattorin tehtävänä on ollut edistää vapaaehtoistoimintaa ja sen käynnistymistä kouluttamalla, ohjaamalla, verkostoitumalla ja tiedottamalla. Vapaaehtoistyö on kohdennettu ensisijaisesti kotona, perhehoidossa ja palvelukodeissa asuville asukkaille.

Ikäihmisten palveluasumista on kehitetty asukkaiden kodiksi visiolla ”asukkaan omannäköinen elämä omassa kodissa”. Visio pohjautuu E-P:n ikäSoten ”Onni asuu kotona” -tavoitteeseen. Palveluasuminen on asukkaidensa koti ja asukkaiden tarpeet ja toiveet ohjaavat päivittäistä toimintaa. Asukkaan itsemääräämisoikeuden kunnioittamiseen, läheisten aktiivisen osallistumiseen asukkaiden elämään, yhteisöllisyyteen asukaskokouksineen, harrastusten lisäämiseen asukkaiden arkeen, ulkoiluun ja ympäristön kodikkuuteen on panostettu. Ikäihmisten hyvinvointia ja itsenäistä suoriutumista on tuettu terveyttä edistävällä liikunnalla ja ravitsemuksella sekä monipuolisilla kulttuuripalveluilla. Ikäihmisten palvelukodeissa on järjestetty kulttuuripitoisia tilaisuuksia sekä seurakunnan järjestämiä hartaustilaisuuksia. Ikääntyneiden vajaravitsemuksen seuranta on jatkuvaa toimintaa.

LLKY:ssä on osastotoimintaa Kauhajoella, jossa sijaitsee Akuuttiosasto, ja Teuvalla, jossa sijaitsee Kuntoutusosasto. Akuuttiosasto vastaa LLKY:n akuuttiperussairaanhoidosta ja erikoissairaanhoidon jälkeisestä sairaalatason hoidosta. Akuuttiosastolla hoidetaan myös päiväsairaala- ja saattohoitopotilaita, sekä uutena toimintana on aloitettu kotisairaaloiminta.

Kuntoutusosasto toimii lonkka- ja polviproteesileikkausten jälkeisen kuntoutuksen yksikkönä sekä aivoinfarktin tai aivoverenvuodon jälkeisen jatkokuntoutuksen yksikkönä. Lisäksi kuntoutusosastolla järjestetään kotona asuvien ikäihmisten tehostetun kuntoutuksen jaksoja ja sotaveteraanien laitoskuntoutusta.

Merkittävä määrä ikäihmisiä on mukana joko toimijoina tai osallistujina niin seurakunnan kuin eri järjestöjen toiminnoissa. Kansalaisopisto on huomioinut ikääntyneen väestön tarjoamalla heille OPH:n rahoittamia opintoseleitä valikoiduille, yleishyödyllisille kursseille pääsemiseksi ilmaiseksi. Vuonna 2018 opintoseleitä käytti 98 opiskelijaa ja kaiken kaikkiaan Teuvan kansalaisopistossa opiskeli 359 eläkeläistä.

Liikenneturvallisuustyöryhmä on kirjannut toimintasuunnitelmaansa vuosille 2018 ja 2019, että yli 75 -vuotiaille jaetaan ilmaiset kenkiinasennettavat liukuesteet. Myöhemmin kunnanhallitus muutti kohderyhmää koskemaan kaikkia yli 65 vuotiaita.

KAIKKI IKÄRYHMÄT

Kaikkien ikäryhmien hyvinvoinnin analyysitieto ei ole tiivistelmä edellisistä kokonaisuuksista vaan avaa muuta indikaattori- ja asiantuntijatietoa, joka koskettaa kaikkia ikäryhmiä.

Kelan sairastavuusindeksi on korkein vertailualueilla ja indikaattori näyttäisi hienoista nousua. Teuvalla on ollut vuoden 2018 aikana yhteensä 42 päihdehuollon asiakasta. Vuoden 2017 aikana asiakkaita on ollut puolestaan 48 eri henkilöä. Päihdehuollon asiakkaat koostuvat pääasiassa henkilöistä, jotka haluavat apua riippuvuusongelmaansa. Päihdehuollon riippuvuusproblematiikan piiriin kuuluvat myös peliriippuvaiset, joita vuoden 2018 aikana on ollut muutamia. Uuden alkoholilain vaikutuksista ei ole vielä tilastotietoa Teuvan osalta saatavissa, mutta valtakunnallisesti poliisin tilastoissa lakimuutos on lisännyt hälytystehtäviä.

Turvallisuusnäkökulmasta Teuva on vertailualueihin nähden melko turvallinen paikka. Siitä huolimatta turvallisuutta koskevat indikaattorit näyttävät negatiivista suuntaa. Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset sekä liikenne rikokset ovat nousussa. Sen sijaan rattijuopumustapaukset ovat lievässä laskussa ja kaikki poliisin tietoon tulleet huumausainerikokset ovat selvässä laskussa. Liikenneturvallisuuden vaarantamisen ja liikenne rikkomusten osalta Teuvalla oli verrokeista paras tilanne vuonna 2016, uudempaa indikaattoritietoa ei ole vielä saatavilla.

Pitkäaikaistyöttömyys oli Teuvalla 2017 lähes samalla tasolla kuin vuonna 2016, ja vertailukuntiin nähden luku on keskimääräinen. Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitojaksot ovat hieman lisääntyneet ja asema koko maan sekä Etelä-Pohjanmaan keskiarvoon nähden on heikompi.

Vapaa-ajanviettomahdollisuuksia on kunnassa runsaasti. Kirjaston osalta kunnan asukasmäärän lasku näkyy laskevin lainauslukuina. Tosin suhteessa asukaslukuun lainojen määrä oli parempi kuin vertailukunnassa. Fyysisten käyntien määrä kasvoi aikaisempaan nähden.

Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksia on toteutettu runsaasti Teuva150-juhlavuoden aikana järjestetyillä tapahtumilla ja tempauksilla. TeuvanON toimii aktiivisesti tiedonvälityskanavana

kuntalaisille. Teuvalla on vireitä yleisötapauhtumia vuoden aikana kuten Elolystit ja Ars Nova Botnica -taidenäyttely.

OSA II HYVINVOINTISUUNNITELMA VUODELLE 2019

2 Kuntastrategian painopisteet ja linjaukset

Kuntastrategia vuosille 2018–2021 on hyväksytty kunnanvaltuustossa 12.2.2018 (§ 4).

Strategiset painopisteet

- Kunnan talouden tasapainottaminen ja keskeisten palveluiden turvaaminen
- Kunnan vetovoiman ja elinkeinoelämän edistäminen
- Lasten ja nuorten ennaltaehkäiseviin palveluihin panostaminen

Tavoitteet

Toimintojen ja palveluiden keskittäminen kunnan sisällä

Tavoitteenamme on turvata lakisääteiset ja kuntalaisille kaikista keskeisimmät palvelut. Tämä vaatii määrätietoista talousohjausta palveluiden kulujen saamiseksi kunnan kantokyvyn mukaiseksi. Valtuuston on yhdessä keskusteltava kunnan roolista ja mahdollisista säästökohteista. Käydään avointa keskustelua siitä, mitkä ovat kunnan elinvoimaisuuden kannalta tärkeimmät kuntalaisten palvelut.

Kiinteistösuunnitelman toteuttaminen

Tavoitteenamme on mitoittaa kunnan kiinteistökanta tarvetta vastaavaksi. Käyttökustannuksia vähennetään toimintojen tiivistämisellä. Lisäksi kunnan alueella yksityisessä omistuksessa oleva kiinteistökanta kartoitetaan osana kiinteistöverokertymän tarkastelua.

Kunnan omistusten kriittinen tarkastelu ja karsiminen

Valtuuston on selvitettävä, onko kunnan omistus erilaisissa yhtiöissä enää järkevää tai kunnan kannalta tarpeellista. Luovutaan sellaisesta, mistä ei ole kunnan perustoiminnoille hyötyä. Päätetään kunnalle tarpeettomien yhtiöiden ja osakkuuksien myymisestä.

Elinkeinoelämää tukevan päätöksenteko- ja toimintakulttuurin lisääminen

Tavoitteenamme on kunnan elinkeinoelämän tukeminen ja työllisyyden parantaminen rakenteita ja toimintatapoja muuttamalla. Yrittäjämäinen ja kehittävä asenne jalkautetaan joka tasolla.

Perheiden hyvinvoinnin turvaaminen

Tavoitteenamme on perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaaminen lasten ja nuorten ennaltaehkäisevien palveluiden kautta. Jokaisen päätöksen kohdalla huomioidaan näkökulma perheiden kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin turvaamisesta.

Strategiakauden kärkihankkeita

- Yritysvaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa (EVA)
- Seudullinen markkinoinnin lisääminen. Uusien yrittäjien houkuttelu nostaen esille alueen vahvat veturiyritykset: ”tuletko tähän porukkaan yrittämään?”
- Yhteistyön tiivistäminen yritysten kanssa, yhdessä TEAK:n, SAI:n ja SEK:n kanssa
- Harrastusmahdollisuuksia edesautetaan

- Vertaistuelle luodaan mahdollisuuksia ja kartoitetaan tarvitsijat
- Huolehditaan tukipalveluiden oikea-aikaisuudesta
- Lapsivaikutusten arvioinnin ottaminen käyttöön päätöksenteossa

3 Hyvinvoinnin edistämisen erillisohjelmat ja -suunnitelmat

- Talousarvio vuodelle 2019 ja taloussuunnitelma vuosille 2020-2022
- Turvallisuussuunnitelma 2014 -
- Terveysliikunnan toimenpideohjelma 2016-2017
- Lastensuojelun avohuollon ja perhetyön kehittämisyksikköohjelman loppuraportti
- Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymän mielenterveys- ja päihdestrategia 2011-2015
- Suupohjan alueen ehkäisevän päihdetyön strategia koulu- ja nuorisotyöhön vuosille 2009-2012
- Perhe- ja lähisuhdeväkivallan ehkäisyn toimintaohjelma
- Neuvolan, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon sekä ehkäisevän suun terveydenhuollon toimintaohjelma vuosille 2012-2013 yhteistyössä sosiaalitoimen ja sivistystoimen kanssa
- Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma vuoteen 2020 ja toimenpideohjelma 2016-2020
- Suupohjan seudun kotouttamisohjelma 1.1.2019 alkaen
- Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Uudet opetussuunnitelmat perusopetuksessa ja lukiossa 1.8.2016 alkaen
- Teuvan Varhaiskasvatussuunnitelma 1.8.2017 alkaen

Maakunnalliset strategiat ja ohjelmat

- Etelä-Pohjanmaan maakuntaohjelma 2018-2021
- Ympäristöstrategia 2014-2020
- Kulttuuristrategia 2014-2020
- Kulttuurin kansainvälistymisohjelma 2013-2016

STM:n laatusuosituks

- Laatusuositus hyvän ikääntymisen turvaamiseksi ja palvelujen parantamiseksi, STM 2013:11
- Kouluterveydenhuollon laatusuositus, STM oppaita 2004:8
- Terveystiedon edistämisen laatusuositus, STM 2006:19
- Lastensuojelun laatusuositus, STM 2014:4
- Mielenterveyskuntoutujien asumispalveluja koskeva kehittämissuositus, STM 2007:13
- Päihdepalvelujen laatusuosituks, STM oppaita 2002:3
- Vammaisten ihmisten asumispalveluiden laatusuositus, STM oppaita 2003:4

Kansallisia ohjelmia (THL)

- Terveystiedon 2015 -kansanterveysohjelma
- Muutosta liikkeellä! Valtakunnalliset yhteiset linjaukset terveyttä ja hyvinvointia edistävään liikuntaan 2020
- Suomalaiset ravitsemussuosituks
- Kansallinen lihavuusohjelma 2012–2018
- Alkoholiohjelma
- Ehkäisevän päihdetyön toimintaohjelma
- Mieli - kansallinen mielenterveys- ja päihdesuunnitelma 2009-2015

- Kansallinen lasten ja nuorten tapaturmien ehkäisyn ohjelma
- Naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelma 2010–2015
- Kansallinen muistiohjelma 2012–2020
- Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma (Kaste) 2012-2015

4 Hyvinvointisuunnitelma

TERVEYDEN, HYVINVOINNIN JA ITSENÄISEN SUORIUTUMISEN EDISTÄMINEN

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Terveyttä edistävän liikunnan ja omaehtoisen liikunnan edistäminen	Liikunnan painottuminen terveyttä edistävään toimintaan, arkiliikuntaa suosivan ympäristön kehittäminen, erityisryhmät huomioiden/Liikuntatoimi ja tekninen toimi	Vapaa-aikatoimen ja teknisen toimen henkilöstö, kansalaisopisto, kolmas sektori	Kouluterveyskysely 2017 , tapahtuma-aktiivisuus ja osallistumismäärä Uinti- ja pyöräilykampanja Ops:ssa 1h lisää liikuntaa viikossa 7-luokalle Välituntiliikuntaa tehostettu
	Liikuntapalveluiden ja terveydenhuollon yhteistyön tehostaminen mm. liikuntaneuvontaa vahvistamalla; Liikuntaneuvontahanke, Neuvokas perhementelmä / Liikuntapalvelut ja terveystoimi	Terveydenhuollon ja liikuntatoimen henkilökunta, PLU, hankerahoitus	Sairastavuusindeksit Poikkihallinnollinen Voimaa vanhuuteen työryhmä perustettu
Terveellisen ravitsemuksen ja ravintotottumusten edistäminen	Ikäihmisten suuhygienian kehittäminen henkilökunnan koulutuksella ja tiedotustilaisuuksilla/Ikäihmistien palvelut	Hammashoidon, kotihoito ja asumisyksiköiden henkilökunta	Asiakastyytyväisyyskyselyt
	Ikäihmisten palveluissa vajaaravitsemuksen tunnistaminen ja siihen puuttuminen/Ikäihmisten palvelut	Hoidon ja hoivan henkilökunta	MNA- ja RAI-mittarit ovat aktiivisessa käytössä
	Varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa tuetaan lasten terveyttä edistäviä elintapoja ja perheiden kasvatustehtävää ravitsemuskasvatuksella/Sivisty	Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen henkilökunta	Lasten ja koululaisten painotilastot

	stoimi		
	Oppilaiden terveen kasvun ja kehityksen, opiskelukyvyyn sekä ruokaosaamisen tukeminen kouluruokailun kautta / sivistystoimi, ruokapalvelut	opetushenkilöstö, ruokapalveluiden henkilökunta	Kouluterveyskysely 2017
Omatoimisuude n tukeminen ja vastuunottamine n itsestä	Palveluasumisessa valinnanvapauden lisääminen ja omaisten aktivointi/Ikäihmisten palvelut	Asumispalveluyksikköjen henkilökunta, omaiset	Asiakastyytyväisyyskyselyt tehty, raportti tuloksista valmistuu alkuvuodesta 2019
	Kotikuntoutuksen kehittäminen ikäihmisten palveluissa/Ikäihmisten palvelut	Kuntoutusohjaajat ja kotihoidon henkilökunta	Kotona asuu 94 % 75 vuotta täyttäneistä. Kotikuntoutus on ollut keskiössä, ja sitä on kehitetty sekä kotihoidossa että palveluasumisessa.
Terveyserojen kaventaminen	Terveystieteiden toimintaa ohjaavat Kaste-hankkeen keskeiset tavoitteet: riskiryhmien osallisuuden edistäminen, ehkäisevän työn ja varhaisen tuen vaikuttavuus sekä perheväkivallan ehkäisy. Kansansairauksien hoidossa noudatetaan kansallisia ohjelmia/Terveystoimi	Terveys- ja sosiaalihuollon henkilökunta, Kaste-ohjelma	Sairastavuus- ja kansantauti-indeksit lähenevät maan keskiarvoa

SYRJÄYTYMISEN EHKÄISEMINEN

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen ja vanhemmuuden tukeminen	Lasten ja nuorten osallistaminen koulutyössä aikaisempaa enemmän esimerkiksi oppilaskuntatoiminnan avulla. Myös lasten ja nuorten aktivoiminen toimintaan ja vaikuttamiseen vapaa-ajalla / sivistystoimi, kunta	Uuden toimintakulttuurin vahvistamista koko henkilökunnan kautta	Kouluterveyskysely 2017 , haastattelut Ops:n mukaisesti nuorten osallistamista lisätty koulussa Nuorisovaltuusto aloittanut toimintansa
	Varhainenpuuttuminen / tukeminen ja matalan kynnyksen palvelut/ kaikki hallintokunnat/LLKY	Peruspalvelut ja kolmas sektori, lapsiperheiden kotipalvelun vahvistaminen yhdellä työntekijällä,	Kouluterveyskysely 2017 , alaikäisten rikostilastot, koulupudokkaiden

		Suupohjan Ankkuritoimintamenetelmä ja katusovittelu, Lape-hanke	määrä / koulutuksen ulkopuolellejäävien 17–24-vuotiaiden osuuden väheneminen
	Kiusaamisenvastaista toimintakulttuuria vahvistetaan varhaiskasvatuksessa ja kouluilla sekä nuorisotyössä/Kaikki hallintokunnat ja LLKY	Varhaiskasvatuksen, koulujen ja nuorisotoimen sekä sosiaalityön henkilökunta sekä MLL	Kouluterveyskysely 2017 ja KIVA-koulukyselyt 2krt/v
	Vanhemmuuden haasteissa auttavan tiedon jakaminen, perhetyössä otetaan käyttöön perheiden omassa kodissa tapahtuva perhekuntoutusmenetelmä / LLKY ja Sivistystoimi	Peruspalvelut ja kolmas sektori, psykiatrinen sairaanhoitaja lastensuojelussa	Lasten kodin ulkopuoliset sijoitukset
Osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisääminen	Asiakaslähtöisyyden huomioiminen kaikessa toiminnassa / kunta ja LLKY	koko henkilöstö	Asiakas- ja kuntalaiskyselyt sekä palautteet kuuulemistilaisuuksissa
	Osallistumimaksujen alennukset työttömille / Kansalaisopisto ja kunta	kansalaisopiston ryhmät / uimahalli	osallistujamäärät Opistossa 28 opiskelijaa vuonna 2017
Työttömien hyvinvoinnin edistäminen	Aikuisten ja nuorten työllisyyspalvelujen kehittäminen/Suupohjan koulutuskuntayhtymä ja kunta	Palvelukeskus Trilla, Työvoiman palvelukeskus (TYP)	Työttömyysasteet, aktivointiasteet, työmarkkinatuen kuntaosuus -työttömyysaste 11/2018 (5,9 %) -keskimääräinen aktivointiaste 56,1 % -työmarkkinatuen kuntaosuus 127 797,70 e v. 2018
	Työttömien laajat terveystarkastukset	1 terveydenhoitaja	Tehtyjen tarkastusten määrä suhteessa kohderyhmään. 2017 tehty 20 tarkastusta. 2018 ei ole saatu tietoa.
	Asiakkaiden kohtaamista lisätään aikuissosiaalityössä	Resurssia vapautuu perustoimeentulotuen siirtyessä Kelalle	Tehtyjen suunnitelmien ja palvelutarpeiden

			arviointien määrät: -2018 aikuissosiaalityön sosiaalityöntekijä tehnyt 39 palvelutarpeen arviointia, joista 7 on johtanut asiakassuunnitelmaan
--	--	--	--

MIELENTERVEYDEN EDISTÄMINEN JA PÄIHTEIDEN KÄYTÖN VÄHENTÄMINEN

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Perustason ja matalan kynnyksen palvelujen vahvistaminen. Päihde- ja mielenterveystavoitteet ovat painopisteenä kaikessa sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnassa.	Palvelu- ja hoitoketjujen tarkentaminen. Työttömien terveystarkastukset / LLKY ja kunnat	TE-keskus-Etsivä nuorisotyö-Päihdetyö-Kotikuntoutus-Terveystoimi, Nuorten ehkäisevä päihdetyöryhmä	Mielenterveyden ja päihdeongelmien mittareiden kehitys Hubu tunnit 6.luokkalaisille
	Kotiin annettavan intensiivisen tuen kehittäminen nuorille, joilla elämänhallinta hukassa/ kunta ja LLKY	Päihdehuollon ja etsivän nuorisotyön henkilöstö	Etsivän nuorisotyön tilastot -2018 on ollut 2014 asiakaskontaktia, ei kyse asiakastapaamisista.
	Päihdepalvelujen vahvistaminen/suuntaaminen palkkaamalla päihdehuollon ohjaaja, jonka toimenkuvaan sisältyy ehkäisevä päihdetyö/ sote-uudistuksessa määriteltävä vastuutaho	Kunnat/LLKY/Maakunta	Toteutunut kyllä/ Ei ole palkattu
Nuorten päihteiden käytön vähentäminen	Ehkäisevän päihdetyön toimenpiteet/ Päihdetyöntekijät yhteistyössä koulu- ja nuorisotoimen kanssa/LLKY ja Sivistystoimi	Ehkäisevän päihdetyön työryhmä/ Päihdehuollon ohjaaja/Etsivä nuorisotyö/Ehyt ry	Kouluterveyskysely 2017
Mielenterveysasiakkaiden laitoshoidon hoitopäivien ja tehostetun palveluasumisen vähentäminen ja	Kotiin annettavan tuen vahvistaminen/LLKY	Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstö	Laitoshoidon hoitopäivien ja tehostetun palveluasumisen asumispäivien määrä

ehkäiseminen			Psykiatrialla tammi-marraskuu 2018 (aikuiset) 494 hoitopäivää.
--------------	--	--	--

KUNTALAISTEN HYVINVOINNIN EDISTÄMISEN NÄKÖKULMA HUOMIOON KAIKESSA SUUNNITTELUSSA

Tavoite	Toimenpiteet ja vastuutaho	Resurssit	Arviointimittarit
Hyvinvoinnin edistämisen johtamisjärjestelmän kehittäminen ja juurruttaminen	Hyvinvointikoordinaattorin palkkaaminen seutukunnallisesti/kunnat	Seutukunnan kunnat	Toteutunut Kyllä / Ei
	Hyvinvointityöryhmän kokoontuminen säännöllisesti aihepiireittäin kuullen kentän asiantuntijoita/Hyte-ryhmä	Hyvinvointityöryhmän jäsenet ja kunnan/LLKY:n henkilökunta	Toteutunut Kyllä / Ei
	Kuntalaisten ja järjestöjen osallisuuden vahvistaminen valtuustokausittaisen kertomuksen suunnittelussa/Hyvinvointityöryhmä		Toteutunut Kyllä / Ei

OSA III VALTUUSTOKÄSITTELY

Hyvinvointikertomus on hyväksytty kunnanvaltuustossa x § x.x.2019.

5 Kertomuksen laatijat

Suunnitelma on laadittu kunnan eri hallintokuntien edustajista koostuvan hyvinvointityöryhmän toimesta. Kertomuksen laadintaan ovat osallistuneet vapaa-aikasihteeri Annukka Käkelä, apulaisrehtori Maija-Liisa Saksa, kirjastonjohtaja Aki Rossi, varhaiskasvatusjohtaja Leena Kittilä, ruokapalvelupäällikkö Anne Niemelä, teknisen toimen päällikkö Jukka Palomäki, vs. hallintojohtaja Pia Valtonen, kunnanjohtaja Veli Nummela sekä sivistysjohtaja Pauliina Niemi, joka on toiminut työryhmän puheenjohtajana ja sähköisen hyvinvointikertomuksen pääkäyttäjänä.

Suupohjan peruspalveluliikelaitoskuntayhtymäedustajina työryhmässä ovat osastonhoitaja Jaana Harhala, johtava sosiaalityöntekijä Tarja Seppälä sekä kotihoidon johtaja Eila Runsala.